

Szociális és Munkügyi Minisztérium
Miniszter

13622-2/2009.

Országgyűlési Hivatala

Irományszám: K/10159/1

Érkezett: 2009 JÚL 27.

Tasó László úrnak
országgyűlési képviselő

FIDESZ – Magyar Polgári Szövetség
Képviselőcsoportja

Budapest

Tisztelt Képviselő Úr!

Az Ön által „**A közmunkaprogram hatékonysága látható az állami erdőgazdaságoknál is?**” címen, K/10159. számon benyújtott írásbeli kérdésére az alábbi tájékoztatást adom.

Az „Út a munkához” program központi elemét a közcélú munka keretében történő foglalkoztatás feltételeinek biztosítása jelenti. Az ez évi szabályozási változások ehhez a programhoz kapcsolódnak. Az idén indított program keretében ugyanis dinamikusan bővültek a közcélú munka végzésére biztosított források. Az önkormányzatoknak meghatározott ideig biztosítaniuk kell ezt a munkavégzési lehetőséget a rendelkezésre állási támogatásra jogosult korábbi segélyezettek részére. Ez a támogatási konstrukció az önkormányzatok számára is a legelőnyösebb a közfoglalkoztatási formák között, mert itt a bérköltségek 95%-ára nyújt fedezetet a központi költségvetés.

A közfoglalkoztatásnak jelenleg három típusát különböztetjük meg: a közhasznú munkát, a közmunkát, valamint a közcélú munkát. A közcélú foglalkoztatás mellett a közfoglalkoztatás másik formáját a Képviselő úr levelében említett, a Közmunka Tanács által központilag szervezett, pályázati úton megvalósuló közmunkaprogramok jelentik. A Közmunka Tanács az elmúlt években rendszeresen hirdetett meg pályázatokat, amelyek lehetőséget biztosítottak az erdőgazdaságok számára az érintettek foglalkoztatása érdekében többletforrások biztosítására.

Tehát a közmunkaprogramok hármas célrendszere érvényes az erdőművelő programokra is. Esélyt kell teremteni a munkanélküliek számára a munkához, a megélhetéshez – legalább átmeneti foglalkoztatással. Értékteremtő, de nem haszonszerző tevékenységre kell szervezni a programot, tervezni a munkát. A tevékenységhez illeszkedő, a munkaerő-piaci esélyeket javító képzést kell kapcsolni a közmunkaprogramhoz.

A fentiekén túl az erdőművelő közmunkaprogramok esetében két további tényezővel is számolnunk kell. Igen jelentős társfinanszírozás valósul meg, a támogatás intenzitása évek óta 40% körüli, illetve az erdőgazdaságok közvetlen működési területének, környezetének munkanélküliségi mutatói jóval magasabbak az átlagnál. Sok településen az önkormányzat mellett csak az erdészet jöhet számításba, mint foglalkoztató, mivel más gazdálkodó szervezet ott nem működik. A hátrányosabb térségekben arányosan nagyobb a foglalkoztatottak száma.

Fontos tényező, hogy az erdészeti közmunkások a munkabér mellett részesülhetnek illetmény tűzifajuttatásban és a társaságok kollektív szerződéséről függően egyéb juttatásokban – pl. étkezési jegy – is. Ez utóbbiak a támogatásból nem volnának finanszírozhatóak.

Mindezek alapján tehát a foglalkoztatásra rendelkezésre álló források, ezzel a közmunkások számának megkétszerezése elegendő érv arra, hogy a kizárólagos állami tulajdonú erdőgazdaságok megkülönböztetett figyelmet kapjanak a közmunkaprogramok tervezésekor.

Második kérdése arra vonatkozik, hogy nyereségérdekelte cég tevékenységébe hogyan illeszhető a közmunka. Mind a hazai, mind az uniós előírások okkal tiltják, hogy nyereségszerző tevékenységet végezzenek a közmunkaprogramokban a támogatásból foglalkoztatottak. Ez ugyanis nemcsak jogosulatlan versenyelőnyt eredményezne, hanem ahogyan Ön is vélelmezi, befolyásolná a gazdálkodási eredményeket, a vezetői érdekeltséget. A jogalkotó szándékával összhangban tehát megfelelő garanciákat kellett a pályázatos támogatási rendszerbe építeni annak érdekében, hogy a közmunka egyrészt a jogszabályoknak, másrészt az üzleti, piaci tisztesség szabályainak is megfeleljen.

A közmunkások az erdőgazdaságokban profitszerző tevékenységben nem vehetnek részt. A pályázatokhoz előzetesen benyújtott munkaprogramban kizárólag törvényi kötelezettségből fakadó erdőművelési munkák tervezhetők. Ezek szükségességét az Állami Erdészeti Szolgálatnak kell igazolnia, és az elvégzésüket ellenőriznie. Emellett a közmunkaprogramok monitorozási rendszere is biztosíték arra, hogy csak ilyen, vagy az erdő közjóléti funkcióját erősítő munkákat végezzenek. Az Állami Számvevőszék 2007-ben ellenőrizte a közmunkaprogramokra fordított pénzeszközök felhasználását, köztük az erdőművelő programokat is, és a gyakorlatot hasznosnak tartva nem fogalmazott meg elmarasztalást a foglalkoztatás tartalma tekintetében sem.

A következő kérdése a közmunkák volumenére, jellegére vonatkozik. Az elmúlt évben 2193 ember dolgozott 21 állami erdészeti ZRt.-ben, az idén pedig összesen 3774 munkanélküli kap lehetőséget erdészeti közmunkára. A költségvetésnek mintegy 2 milliárd Ft-ba került az utóbbi 2 évben az erdészeti közmunka, a támogatás a foglalkoztatási költségek 40%-át fedezte. A partnerek hozzájárulása csaknem 3 milliárd Ft értékű volt.

A foglalkoztatás szinte az ország egész területére kiterjed, hiszen abban minden erdőgazdaság részt vesz. A végezhető feladatok a többi között: korona és törzsalakító nyesések, az illegális hulladéklerakás felszámolása, az invazív, idegen fajok visszaszorítása, a csemetegondozás. Valamennyi erdőgazdasági közmunkaprogram kötelező eleme a képzés, ami akár erdészeti szakmunkásképzés is lehet, segítve az elhelyezkedést, vagy a vállalkozóvá válást.

Negyedik kérdésére válaszolva: e tevékenységekből nem képződik az adott évben elkönnyelhető nyeresége az állami erdővagyonnal gazdálkodóknak. Nem jelent tehát külön könyvelési jogcímet, hiszen árbevétel a közmunka kapcsán nem keletkezik. Tény viszont, hogy évtizedes (20-40 éves) távlatban értékesebb lesz az állami erdővagyon. Ugyancsak nem forintosítható haszon, hogy már ma is komfortosabban érzi magát a turista a közjóléti erdőkben, pihenőhelyeken, erdei tornapályákon.

A közmunkaprogramok végrehajtói a velük kötött szerződés értelmében kötelesek külön számlán kezelni a támogatást. Az elkülönített nyilvántartás mind a bevételekre és költségekre, mind pedig a ráfordításokra vonatkozik. A pénzügyi ellenőrzés nem csak a támogatásra,

hanem a saját forrásokra, a kötelező és a vállalt önrészre is kiterjed. A helyszíni monitorozás a foglalkoztatás tartalmát, jogszerűségét és célszerűségét is regisztrálja. A pályázatban jóváhagyott munkáktól való eltérés komoly szankciókkal, a támogatás visszakövetelésével, a pályázati rendszerből való kizárással járhat.

A közmunkák mellett további lehetőséget jelent az erdőgazdaságok számára, hogy bekapcsolódjanak az „Út a munkához” programba, s nem látom akadályát annak, hogy a közcélú munkavégzés keretében a továbbiakban munkalehetőséget biztosítsanak az érintettek számára. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezése szerint ugyanis közcélú munkavégzés keretében az a települési önkormányzati feladat látható el, amelynek teljesítéséről a települési önkormányzat jogszabály, vagy önkéntes vállalása alapján gondoskodik, továbbá jogszabályon alapuló állami, vagy helyi önkormányzati feladat, amelynek ellátásában a települési önkormányzat megállapodás alapján közreműködik.

A közszolgáltatások körében az önkormányzati törvény igen sokrétű és kiterjedt feladatokat határoz meg az önkormányzatok számára, amelybe a közcélú foglalkoztatás alanyai bevonhatók. A képviselőtestületek nagyfokú szabadsággal és önállósággal rendelkeznek a tekintetben, hogy a kötelezően ellátandó tevékenységeken túl milyen egyéb feladatokat vállal fel önként az önkormányzat. Ez lehet akár az erdőgazdaságok területét érintő feladat is.

A közcélú munka keretében az erdőgazdaságoknál végzett tevékenységekről és létszámról jelenleg nem rendelkezünk országos adatokkal. Az Észak-alföldi Regionális Munkaügyi Központtól szerzett információk szerint ebben a térségben egyetlen erdőgazdasághoz sem közvetítettek közcélú munkavégzésre. Ugyanakkor az önkormányzatoknak lehetősége van közvetítés nélkül is bevonni a foglalkoztatásba a rendelkezésre állási támogatásra jogosultakat. Amennyiben tehát az érintett önkormányzatokkal meg tudnak állapodni, az erdőgazdaságok be tudnak kapcsolódni a közcélú munkavégzés keretében történő foglalkoztatásba.

Hangsúlyozni kell azonban, hogy a foglalkoztatással összefüggő teendőkről, elvárásokról az érintett feleknek – az önkormányzatoknak és az erdőgazdaságoknak – írásban kell megállapodniuk. Ebben ki kell térni a pénzeszközökkel kapcsolatos elszámolási kérdésekre is. A pénzeszközök felhasználására garanciát jelenthet, hogy amennyiben az erdőgazdaság ilyen megállapodás keretében foglalkoztat közcélú munkásokat, akkor is az önkormányzat igényli a költségvetésből a bérköltség 95%-át. A foglalkoztató az önkormányzat, és ezért ő is fizeti ki a béreket. A munka vezetése és az eszközök biztosítása lehet az erdőgazdaság feladata.

Úgy vélem a fentiek megnyugtató választ jelentenek Képviselő úr közmunkával kapcsolatban megfogalmazott aggályainak eloszlátása érdekében.

Budapest, 2009. július „24. „

Üdvözlettel

Dr. Herczeg Kászló